



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 315/2022-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa), zo sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKČIA] [REDAKČIA] [REDAKČIA] [REDAKČIA], zastúpenej advokátskou kanceláriou BIZOŇ & PARTNERS, s. r. o., Hviezdoslavovo námestie 25, Bratislava, IČO 36 833 533, v mene ktorej koná advokát Mgr. Michal Bizoň, LL.M., proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre č. k. 9 Co 69/2021-223 z 21. decembra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 6. apríla 2022 domáha vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) č. k. 9 Co 69/2021-223 z 21. decembra 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou podanou na Okresnom súde Nitra (ďalej len „okresný súd“) domáhala určenia neexistencie záložného práva vzniknutého zo záložnej

zmluvy zo 7. mája 2020. Okresný súd uznesením č. k. 8 C 51/2020 z 2. decembra 2020 (ďalej len „uznesenie o zastavení konania“) na základe späťvzatia žaloby sťažovateľkou konanie zastavil a žalobkyni – sťažovateľke priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

3. Proti uzneseniu okresného súdu o zastavení konania, resp. len proti výroku o nároku na náhradu trov konania podala odvolanie žalovaná. Krajský súd uznesením č. k. 9 Co 9/2021 z 31. marca 2021 uznesenie okresného súdu v napadnutej časti zrušil z dôvodu nedostatočného odôvodnenia a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

4. Okresný súd po vrátení veci rozhodol v poradí druhým uznesením o trovách konania č. k. 8 C 51/2020 z 9. júna 2021 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) tak, že žalovaná má v plnom rozsahu nárok na náhradu trov konania.

5. Proti uzneseniu okresného súdu podala odvolanie sťažovateľka (žalobkyňa). Krajský súd napadnutým uznesením rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil. Krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia rozsiahlo analyzoval právnu teóriu týkajúcu sa aplikácie zásady úspechu v zmysle § 256 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ako i podmienky pre aplikáciu § 257 CSP. K otázke skúmania procesného zavinenia vo vzťahu k späťvzatiu žaloby a trov konania krajský súd uviedol, že túto „*treba posudzovať z objektívneho hľadiska, a to vo vzťahu medzi tým, čo žalujúca strana v konaní požadovala, resp. akého výsledku sa domáhala a skutočnosťou, pre ktorú žalujúca strana neskôr vzala žalobu späť s tým, aby bolo konanie zastavené, lebo nielen petit, ale i žalobné tvrdenie, teda dôvody žaloby vyjadrujú, prečo sa žalobca domáha plnenia na žalovanom a prečo tento dôvod po podaní žaloby odpadol.*“. Pre samotný výsledok rozhodnutia krajského súdu boli podstatné i tvrdenia sporových strán. Sťažovateľka sa žalobou domáhala určenia neexistencie záložného práva, čo odôvodňovala tým, že ešte pred uplynutím lehoty vyplývajúcej z úverovej zmluvy bolo zrejmé, že žalovaná neposkytne úver, z čoho pre ňu plynul záver, že záložné právo nevzniklo. Krajský súd však v napadnutom uznesení poukázal na konzistentné tvrdenia žalovanej, a to ešte z času pred podaním žaloby, že záložného práva sa vzdá po márnom uplynutí lehoty vyplývajúcej z úverovej zmluvy (6 mesiacov od 4. mája 2020, teda do 4. novembra 2020). Sťažovateľka podala žalobu 11. septembra 2020 a žalovaná požiadala o výmaz záložného práva 5. novembra 2020. Krajský súd poukázal na to, že žalovaná podaním z 27. októbra 2020 deklarovala, že lehota na podanie vyjadrenia k žalobe jej uplynie 3. novembra 2020 a podmienky na výmaz záložného práva nastanú 5. novembra 2020. Požiadala preto okresný súd o predĺženie lehoty na vyjadrenie, čomu okresný súd vyhovel. V tejto súvislosti krajský súd uviedol: „... v rámci časovej a vecnej komparácie všetkých relevantných skutočností dospel, k záveru, že žalovaná sa ani v dôsledku podania žaloby neodchýlila vo svojom žalobou namietanom správaní, resp. postoja a konzistentne zotrvala na svojom, hoc v konaní spornom názore, že v súlade so zmluvnými podmienkami bude oprávnená i povinná vzdať sa, resp. pristúpiť k výmazu záložného práva až dňa 5. novembra 2020. Na druhej strane žalobkyňa v dôsledku podania žaloby nedosiahla zmenu v správaní sa žalovanej tak, že tá by sa od svojho konzistentného postoja v konaní odchýlila, keď žalovaná pristúpila k vzdaniu sa záložného práva dňa 5. novembra 2020 z rovnakých dôvodov, aké po celý čas deklarovala aj samotnej žalobkyni.“ V odôvodnení napadnutého uznesenia krajský súd tiež konštatoval, že v rámci zisťovania miery

zavinenia v kontexte náhrady trov konania z dôvodu späťvzatia žaloby nie je prípustné také skúmanie, ktoré by zasahovalo do meritórneho prieskumu veci, a preto sporná otázka o (ne)existencii záložného práva a korelatívne na to povinnosti (bezodkladného) výmazu záložného práva je z tohto aspektu *in concreto* irelevantná. Krajský súd napokon v odôvodnení napadnutého unesenia uzavrel, že zodpovednosť na zastavení konania v dôsledku späťvzatia žaloby (v intencii formálneho i materiálneho aspektu) nesie žalobkyňa ako strana sporu, v dôsledku úkonu ktorej (v príčinnej súvislosti) došlo k zastaveniu konania.

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti argumentovala tým, že už pred podaním žaloby sa u žalovanej domáhala výmazu záložného práva, čo však podľa jej tvrdenia žalovaná „*bez racionálneho dôvodu odmietala*“. Sťažovateľka tvrdila, že žalovaná neposkytla úver, pohľadávka nikdy nevznikla, a teda nemohlo vzniknúť ani akcesorické záložné právo, i keď na liste vlastníctva bolo zapísané. Z uvedených dôvodov bolo jedinou možnosťou sťažovateľky podanie predmetnej žaloby.

7. Porušenie práv napadnutým uznesením sťažovateľka odôvodňuje tým, že podľa jej názoru krajský súd sa zaoberal hmotnoprávnym hľadiskom sporu, ale iba zo strany žalovanej a argumenty sťažovateľky nezohľadnil. To, že krajský súd vyhodnotil situáciu tak, akoby podaná žaloba bola nedôvodná, spôsobilo svojvoľnosť a arbitrárnosť napadnutého uznesenia.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny) a práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým uznesením krajského súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie okresného súdu o priznaní nároku na náhradu trov konania žalovanej strane sporu po späťvzatí žaloby.

9. Ústavnú sťažnosť je potrebné odmietnuť z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

O zjavnú neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti ide, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať tú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, ktorej reálnosť

by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, III. ÚS 198/2020).

10. Ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu a konštatuje, že vo všeobecnosti platí, že spor o náhradu nákladov konania nedosahuje spravidla sám osebe intenzitu zakladajúcu porušenie základných práv a slobôd, akokoľvek sa môže účastníka konania citeľne dotknúť. Rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi je zásadne výsadou týchto súdov, pri ktorej sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania. Ústavný súd pri posudzovaní problematiky nákladov konania, t. j. problematiky vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi vedľajšej, postupuje nanajvýš zdržanlivo a k zrušeniu napádaného výroku o nákladoch konania sa uchýľuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu (spravodlivý proces) extrémnym spôsobom, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (napr. II. ÚS 153/2016, II. ÚS 357/2016, II. ÚS 137/2018, I. ÚS 26/2020).

11. Krajský súd odôvodnil napadnuté uznesenie dostatočne a ústavne udržateľným spôsobom. Pri rozhodovaní v otázke priznania nároku na náhradu trov konania po späťvzatí žaloby postupoval celkom logicky, keď porovnal jednotlivé časové aspekty prípadu v nadväznosti na konkrétne vyjadrenia strán. Námietku sťažovateľky, že krajský súd vyslovil meritórne závery, ústavný súd vyhodnotil ako neopodstatnenú. Krajský súd zdôraznil, že neposudzuje správnosť tvrdení vo vzťahu k (ne)existencii záložného práva, konštatoval však, že podanou žalobou sťažovateľka nedosiahla zmenu v správaní žalovanej, ktorá od počiatku súdneho konania, ba aj v štádiu pred podaním žaloby presne konkretizovala dátum, ku ktorému sa vzdá záložného práva. Krajský súd ani na jednom mieste odôvodnenia napadnutého uznesenia nevyslovil vecný postoj k oprávnenosti tvrdení ktorejkoľvek zo sporových strán. Pre výsledok rozhodnutia o nároku na náhradu trov konania nebolo podstatné, kedy, prípadne či bola žalovaná povinná podať návrh na výmaz záložného práva, ale výhradne „procesné“ správanie strán. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na to, že krajský súd v danej veci nebral do úvahy dôvodnosť podanej žaloby, ako to mylne uvádza sťažovateľka, ale prihliadal na časový aspekt, keď uviedol, že žaloba bola podaná predčasne.

12. Napadnuté uznesenie krajského súdu obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia,

ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

13. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd zastáva názor, že niet relevantnej spojitosti medzi napadnutým uznesením krajského súdu a namietaným porušením označených práv sťažovateľky. S prihliadnutím na odôvodnenosť napadnutého uznesenia, ako aj s poukazom na to, že obsahom práva na spravodlivé súdne konanie nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. júna 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu